

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie rozpoznania zażalenia pokrzywdzonego R.P.
na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w B. delegowanego do
Prokuratury Okręgowej w W.
z dnia 6 marca 2019 r. o odmowie wszczęcia śledztwa,
sygn. akt PO VIII Ds. (...),
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 24 października 2019 r.
wniosku sędziego Wojskowego Sądu Garnizonowego w X.
delegowanego do Wojskowego Sądu Okręgowego w X.
o wyłączenie od udziału w sprawie w trybie art. 41 § 1 k.p.k.
w zw. z art. 42 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 4 k.p.k.
wyłączyć sędziego ppłk B.B. od udziału w sprawie Kp (...)
Wojskowego Sądu Okręgowego w X. ;**
- 2. na podstawie art. 43 k.p.k. przekazać sprawę Kp (...)
Wojskowego Sądu Okręgowego w X. – do rozpoznania Sądowi
Okręgowemu w Y..**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 marca 2019 r. sygn. akt PO VIII Ds. (...) prokuratora Prokuratury Rejonowej B. odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków przez ustalonego sędziego w stopniu ppłk delegowanego do Wojskowego Sądu Okręgowego w Y.

polegającego na dopuszczeniu się rażącego naruszenia prawa w związku z wydaniem orzeczenia sygn. akt Kp (...) i działaniu przez to na szkodę interesu prywatnego R. P. , tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. – z uwagi na to , że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Zażalenie na to postanowienie – do właściwego do jego rozpoznania Wojskowego Sądu Okręgowego w Y. – wniósł R.P.. Sąd ten w dniu 24 lipca 2019 r. wystąpił do Sądu Najwyższego, w trybie art. 37 k.p.k., o przekazanie sprawy innemu równorzędnemu sądowi, wobec tego, iż postępowanie dotyczy orzekającego w tym Sądzie sędziego.

Postanowieniem z dnia 8 sierpnia 2019 r., sygn. akt I KO 4/19, Sąd Najwyższy przekazał niniejszą sprawę do rozpoznania Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w X.. W okresie od 27 sierpnia 2019 r. do 26 września 2019 r. Sąd ten wydał postanowienia o wyłączeniu kolejnych – wylosowanych do rozpoznania tej sprawy - sędziów tego Sądu, w oparciu o przepisy art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. Ostatnim sędzią tego Sądu wylosowanym do rozpoznania tej sprawy jest ppłk B.B., który w dniu 30 września 2019 r. złożył oświadczenie, w którym stwierdził, że zna służbowo i prywatnie od kilkunastu lat sędziego ppłk A.C. (którego przedmiotowe postanowienie dotyczy) i w związku z tym, na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k., wnosi o wyłączenie go od udziału w tej sprawie. Równocześnie zauważył, że wobec uprzedniego wyłączenia od rozpoznania przedmiotowej sprawy pozostałych sędziów orzekających w Wojskowym Sądzie Okręgowym w X. i wynikającego stąd braku możliwości rozpoznania sprawy jego wyłączenia, oświadczenie to przesyła do Sądu Najwyższego jako sądu wyższego rzędu celem nadania sprawie dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Treść przesłanego przez ppłk sędziego B.B. oświadczenia zawiera informacje na temat relacji łączących tego sędziego z sędzią ppłk A.C., którego niewątpliwie dotyczy postanowienie będące przedmiotem zażalenia wniesionego przez R.P.. Mają one – według twierdzeń sędziego – charakter zarówno służbowy, jak i prywatny, przy czym ta znajomość między nimi trwa już od kilkunastu lat. W tej sytuacji uznać należało, iż zaistniała okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego B.B. przy rozpoznaniu

niniejszej sprawy. Tym samym zostały spełnione wskazane w art. 41 § 1 k.p.k. przesłanki do wyłączenia go od udziału w tej sprawie.

Wyłączenie to – jako dotyczące ostatniego sędziego Wojskowego Sądu Okręgowego w P., który jeszcze nie został wyłączony od udziału w niniejszej sprawie - powoduje, że rozpoznanie jej w tym Sądzie stało się niemożliwe. Zastosowanie w związku z tym będzie miała regulacja z art. 43 k.p.k., nakazująca sądowi wyższego rzędu, po stwierdzeniu z powodu wyłączenia sędziów niemożności rozpoznania sprawy w danym sądzie – przekazanie jej do rozpoznania sądowi równorzędnemu. W obowiązującej strukturze sądownictwa wojskowego w Rzeczypospolitej Polskiej istnieją obecnie tylko dwa Okręgowe Sądy Wojskowe – w Y. i w X., jako sądy instancyjnie nadrzędne nad Wojskowymi Sądami Garnizonowymi. Obydwa Wojskowe Sądy Okręgowe zostały wyłączone od rozpoznania niniejszej sprawy – Sąd w Y. przez Sąd Najwyższy w trybie art. 37 k.p.k., natomiast wszyscy sędziowie Sądu w P. w trybie art. 42 § 1 k.p.k. Nie ulega jednak wątpliwości, iż także w takiej sytuacji należy postąpić stosownie do wskazań przewidzianych treścią art. 43 k.p.k., mającego zastosowanie także w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych (art. 646 *in fine* k.p.k.). Stosując kryterium zakresu i charakteru właściwości rzeczowej uznać należy, że sądem równorzędnym (a więc takim do którego się odnosi ów przepis art. 43 k.p.k.) do wojskowego sądu okręgowego, będzie w strukturze sądów powszechnych - sąd okręgowy. Słuszność tej konkluzji potwierdza treść art. 654 § 5 k.p.k., stosownie do której, wojskowy sąd okręgowy ma poza uprawnieniami i obowiązkami wskazanymi w § od 1 do 4 tego przepisu, także te, które w postępowaniu przed sądami powszechnymi przysługują sądowi okręgowemu. Takiemu sądowi zatem jako równorzędnemu, przy równoczesnym stwierdzeniu niemożliwości przekazania sprawy do rozpoznania innemu wojskowemu sądowi okręgowemu, należało tą sprawę przekazać do rozpoznania. Przy czym z uwagi na to, że zarzucane przestępstwo będące przedmiotem owego postanowienia zaskarżonego zażaleniem R.P. miało mieć miejsce w Y., to sądem właściwym rzeczowo i miejscowo do rozpoznania niniejszej sprawy jest Sąd Okręgowy w Y..

Z tych wszystkich względów postanowiono jak wyżej.

